

27.1.3

3b (משנה ב') → 4b (כביטול מקצת וקיום מקצת דמי שמע מינה)

1. ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל ועשו אחת מקצת ה' אשר לא תעשינה ואשמו: ויקרא ד:ג
 2. כי פלא ממך דבר למשפט... לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך מיין ושמאל: דברים יז:יא
 3. ואם טהרה מזובה וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר: ויקרא טו:כח
 4. ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערוותה את מקרה הערה והיא גלתה את מקור דמיה ונכרתו שניהם מקרב עמם: ויקרא כ:יח
 5. כל המשכב אשר תשכב עליו כל ימי זובה כמשכב נדתה יהיה לה וכל הכלי אשר תשב עליו טמא יהיה כטמאת נדתה: ויקרא טו:כז
 6. ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת וכל מלאכה לא תעשו וקדשתם את יום השבת כאשר צויתי את אבותיכם: ירמיהו יז:כב
 7. כי לא תשתחוה לאל אחר כי ה' קנא שמו אל קנא הוא: שמות לד:ג
 8. ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת בחריש ובקציר תשבת: שמות לד:כא

- I 'משנה ב': if the ב"ד issues an errant ruling, then realized and retracted but an individual sinned per their earlier ruling
- Whether or not: ב"ד had already brought their קרבן
 - ש"ש: the individual is still exempt
 - א"ד: he is liable for תלוי – if he had stayed at home; but if he was traveling (i.e. not likely to have heard) – נטור
 - ד"ע: concurs that this is more likely exempt than liable
 - בן עזאי: the difference – because the one staying at home likely heard about the retraction
 - Difference: if he began his journey; בן עזאי – still at home, should have known; ר"ע – already "on the road"
- II Analysis of dispute:
- רב: ר"ש's reason – because the fellow relied on ב"ד
 - Version: ר"ש cited רב: any instruction that spreads among רוב צבור – individual is exempt
 - Challenge: ר"ש (ר' יהודה) rules that קרבן העלם דבר של צבור is collected for that purpose → knows they erred!
 - Defense1: perhaps they collected without explication of purpose
 - Defense2: our fellow was out of town when it was collected
 - Defense3: רב has opposite version of ברייתא, ר"ש holds it came from תרומת הלשכה (ר"י – for that purpose)
 - Range of opinions:
 - ד"מ: liable
 - ר"ש: exempt
 - ד"א: ספק (i.e. brings תלוי) – like a classic case of ספק which gets cleared up when ב"ד publicizes
 - Note: even according to מ"ד that ב"ד doesn't bring a קרבן (ר' יהודה – brings צבור) – like a case of bringing כפרה during השמשות בין השמשות, where there can never be resolution as to whether he achieved כפרה
 - תלוי (i.e. unclear if he's even liable for תלוי) - like a case of bringing כפרה during השמשות, where there can never be resolution as to whether he achieved כפרה
- III משנה ג': parameters of error
- If: ב"ד issued a ruling wherein they utterly uprooted a law (e.g. עבודה זרה, שבת, עבודה זרה) from the תורה – they are exempt
 - But if: they issued a ruling the assumed the general category but uprooted a component – per v. 1 – חייבים
 - Examples: if they ruled that נדה exists but ביאה with a יום שומרת is exempt
 - Or: if they ruled that שבת exists but transferring from רה"י to רה"י is exempt
 - Or: if they ruled that ע"ז exists but if one bows (to ע"ז for whom that is not כדרכה) is exempt
- IV ברייתא: infers exemption if they uproot an entire category from v. 1 – but not the entire מצוה
- Question: once they eliminated כל המצוה, עקירת כל המצוה, why the need to i.d. מקצת – what else could it be?
 - Answer: חכם bothered by the word דבר – implies עקירת כל הגוף → דבר
 - Explanation1(עולא): read מדבר
 - Explanation2 (חזקיה): v. 1- אחת מכל מצוה (read מצות)
 - Explanation3 (ר' אשי): v. 2: דבר: דבר from ממרא, זקן ממרא, who is only liable if he addresses a component of the מצוה